

424522

ΕΚΘΕΣΗ 350 ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΣΤΟ ΥΠΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΤΙΡΙΟ ΦΙΞ ΕΓΚΑΙΝΙΑΖΕΤΑΙ ΑΥΡΙΟ

Ανατομία του Γιάννη Τσαρούχη

Η μεγαλύτερη μετά θάνατον έκθεση 350 έργων του Γιάννη Τσαρούχη στο ισόγειο του εργοστασίου Φιξ, Καλλιρρόης και Φραντζή, εγκαινιάζεται αύριο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Κωστή Στεφανόπουλο. Τίτλος της έκθεσης είναι: «Γιάννης Τσαρούχης. Ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση. Επιλογές από τη Συλλογή του Ιδρύματος Γ. Τσαρούχη». Με την έκθεση και την απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής να αγοραστεί το Κτίριο του Φιξ από το υπουργείο Πολιτισμού η σύγχρονη ελληνική τέχνη κάνει το πρώτο βήμα της προσωρινής στέγασης σε ένα εργοταξιακό σήμερα χώρο, όπου μέλλεται να λειτουργήσει το πρώτο στην Αθήνα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης.

Δώδεκα χρόνια μετά τον θάνατο του Γιάννη Τσαρούχη, το 1988, το ενδιαφέρον της έκθεσης, την οποία επιμελήθηκε η Άννα Καφέτση, δεν εστιάζεται μόνο στο να χαρούμε βλέποντας ξανά ή γνωρίζοντας - οι νεώτεροι - τους ολοκληρωμένους πίνακες, τους ημιτελείς, τα σχέδια, τις μακέτες, τα πρώτα νεανικά σχέδια, δείγματα της δουλειάς του Τσαρούχη στην αιογραφία, ή τις μελέτες του στην τεχνική των πορτρέτων Φαγιούμ.

Στόχος της έκθεσης είναι να τεκμηριώσει το δίλημμα, την αντιπαράθεση των αισθητικών επιλογών του κατ' εξοχήν Νεοέλληνα ζωγράφου ανάμεσα σε Ανατολή και Δύση.

Ο Γιάννης Τσαρούχης ζωγράφιζε άλλοτε σαν Ανατολίτης, χτίζοντας τις συνθέσεις του με πλούσια και τολμηρά χρώματα, κι άλλοτε σαν αναγεννησιακός ζωγράφος, με ακριβές σχέδιο και φωτοσκιάσεις.

Πολλές φορές ζωγράφιζε το ίδιο θέμα με τους δύο αυτούς διαφορετικούς τρόπους και τις παραλλαγές τους, με διαφορετικά υλικά.

Ανατέμνοντας το ζωγραφικό έργο του Τσαρούχη, σύμφωνα με την Άννα Καφέτση, διαπιστώνεται ένας διχασμός, που ο ευφυής και εύστοχος Τσαρούχης συγκάλυπτε όταν μιλούσε κι όταν έγραφε, αν και τον απασχολούσε πολύ στην προσπάθεια να τον γεφυρώσει σε ένα ελληνικό κέντρο αναφοράς. «Για μια στιγμή νόμισα πως αυτοί οι δύο κόσμοι θα μπορούσαν να ενωθούν», έγραφε ο ίδιος. «Δεν χωρίζει χάος αυτές τις δύο τεχντροπίες»...

Από τα 4.000 έργα και σχέδια που φυλάσσονται στο Μουσείο του Ιδρύματος Γ. Τσαρούχη στο Μαρούσι, η επιμελήτρια της Έκθεσης και διευθύντρια του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Άννα Καφέτση επέλεξε αυτά που «μας φέρνουν εγγύτερα στον γενετικό πυρήνα της καλλιτεχνικής πράξης», εκεί όπου μπορεί να δει κανείς το ίδιο θέμα δουλεμένο σε πολλές παραλλαγές και με διαφορετικές τεχντροπίες, υλικά και τεχνικές.

«Αυτός ο ερμηνευτικός πλούτος που προσφέρει το υλικό του εργαστηρίου επιτρέ-

Δύο σπουδές πάνω στο ίδιο θέμα, το «Όραμα του Δαβίδ». Αριστερά, πλασμένο με το χρώμα, σε ανατολίτικο στυλ, και δεξιά, με σχέδιο και φωτοσκιάσεις, σε δυτικό τρόπο

πει να παραμερίσουμε τις στερεότυπες αντιλήψεις για τα θέματα που απασχολούσαν τον Τσαρούχη και να τον γνωρίσουμε από τη σκοπιά του εργαστηρίου του, με όλες τις αμφιταλαντεύσεις, τις εμμονές, τους διαταγμούς και τις παλινδρομήσεις του δημιουργού.

Στον ισόγειο χώρο του Φιξ, λοιπόν, σε μια έκταση 1.150

τ.μ. που ετοιμάστηκε ειδικά για τις ανάγκες της πρώτης έκθεσης του Γιάννη Τσαρούχη ενώ γύρω επικρατεί η ατμόσφαιρα του εν ενεργεία εργοταξίου, η έκθεση Τσαρούχη αντανακλά τις πιο διαφορετικές ελπίδες και στόχους των πολλών διοργανωτών. Για τον πρόεδρο του Δ.Σ. του Αττικού Μετρό κ. Λεωνίδα Κίκηρα, είναι η πρώτη έκ-

θεση στον χώρο αυτό για να σηματοδοτήσει την έναρξη λειτουργίας του σύγχρονου Μετρό. Για την υπουργό Πολιτισμού κ. Ελισάβετ Παπαζώη, είναι μια έκθεση ενταγμένη στο πρόγραμμα των επετειακών εκδηλώσεων για τον νέο αιώνα. Συνάμα η έκθεση αυτή αποτελεί και το προοίμιο της εγκατάστασης και λειτουργίας στον

χώρο του εργοστασίου του Φιξ του θεομοθετημένου ήδη Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, και όταν αυτό στεγασθεί μόνιμα - στο Φαληρικό Δέλτα ή στην Πειραιώς -, του Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης. Ήδη το υπουργείο Πολιτισμού διέθεσε 80 εκατ. δρχ. για τον καθαρισμό του εγκαταλελειμμένου χώρου και την πρώτη διαμόρφωσή του και θα διαθέσει κονδύλια από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης για την αγορά του Κτιρίου 1.150 τ.μ. και τη διαμόρφωσή του 5 δισ. δρχ. Η διευθύντρια του Εθνικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης Άννα Καφέτση απέφυγε να συνδέσει την έκθεση Τσαρούχη με τις δραστηριότητες του Μουσείου, αν και ανήγγειλε ότι θα υπάρξει εκθεσιακή συνέχεια τον Μάιο και τον Οκτώβριο.

Η ανιψιά του Γιάννη Τσαρούχη, κ. Νίκη Γρυπάρη, πρόεδρος του ιδρύματος Γ. Τσαρούχη, υπογράμμισε ότι δεν υπήρχε άλλος κατάλληλος σε διαστάσεις χώρος για να δειχθεί το έργο του Τσαρούχη και ότι η έκθεση αυτή τιμά τον Γ. Τσαρούχη και τη μεγάλη δωρεά που έχει κάνει ο σπουδαίος ζωγράφος στη χώρα του.

Παρασκευή Κατημερτζή

Το Κτίριο Φιξ - ένα μνημείο της μοντέρνας βιομηχανικής αρχιτεκτονικής - ανεγέρθη το 1957 σε σχέδια Τάκη Ζενέτου, κατεδαφίσθηκε εν μέρει και αναπλάθεται τώρα, προκειμένου να εξυπηρετήσει τη στέγαση των αναγκών για ένα μουσείο-κέντρο σύγχρονης τέχνης. Εξωτερικά επενδύθηκε με λινάτσα. Ενώ δίπλα ετοιμάζεται, στον χώρο που κατεδαφίστηκε, εξαώροφο υπόγειο γκαράζ, σταθμός μετεπίδασης του Μετρό, επίγειος σταθμός λεωφορείων και ζώνες πρασίνου

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΤΌΝΟΥ

Τι θέατρο θέλουμε

Το σημερινό ελληνικό θέατρο περνάει μια από τις πλέον κρίσιμες περιόδους του. Μέσα στη δίνη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που σημαίνει μια τέλεια περιφρόνηση σε κάθε τι το πνευματικό (η Ε.Ε. δεν έχει και δεν θέλει, όπως φαίνεται, να έχει πολιτιστική πολιτική), το θέατρο, που στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει να επιδείξει μια δυναμική αξιοζήλευτη, κινδυνεύει να μετατραπεί σε έρημο, όπως συμβαίνει στις μεγαλύτερες πρωτεύουσες του ευρωπαϊκού κόσμου. Εκεί ευδοκούν δύο ειδών θεατρικές δραστηριότητες. Τα μεγάλα, μεγαλειώδη, υπερπολυτελή γιγαντοθεάματα και τα μικρά, περιφερειακά, πειραματικά θεατράκια. Με εξαίρεση την Αγγλία που έχει, παρ' όλο τον θαλασρισμό, γενναίους θεσμούς τεχνών, η υπόλοιπη Ευρώπη συνθλίβεται στις γκλαμουριές και των «φεστιβαλικών» αερομεταφερόμενων θεατρικών παραγωγών. Η παγκοσμιοποίηση αντιμετωπίζει τις τέχνες (και το θέατρο) ως προϊόν που έχει τιμή στην πολυεθνική αγορά, εφόσον απευθύνεται ως θέμα και μορφή σε ένα ομογενοποιημένο κοινό. Όπου υπάρχει θεατρική πολιτική φιλοσοφία τα κράτη, για να διασώσουν ό,τι μπορεί να διασωθεί ως αυθεντική έκφραση, επιδοτούν τα μικρά πειραματικά, περιφερειακά θέατρα που αφοσιώνονται στην εθνική δραματολογία και στην ιθαγενή υποκριτική. Εμείς εδώ; Θα επανέλθω.

Του Κώστα Γεωργουσόπουλου

